Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto

18.10.2022

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: U 75/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

MTK toteaa, että valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle on laadittu hyvin ja siinä on kattavasti tuotu esiin ne lukuisat ongelmat, jotka sisältyvät komission ehdotukseen kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä.

Maatalous on toimiala, jossa toimitaan luonnon ehdoilla. Kasvinsuojeluaineiden käyttö perustuu todettuun tarpeeseen ja käyttötarve vaihtelee vuosittain, mm. kasvukauden sääolosuhteiden, viljeltävien kasvien ja vallitsevan tuholaispaineen mukaan. Näitä ei voi lainsäädännöllä hallita. Tämän vuoksi komission esittämät, tiukat ja lainsäädännöllisesti sitovat tavoitteet kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämiselle, ovat epärealistisia.

Kasvinsuojelu on tärkeä osa-alue kasvintuotannossa. Kasvinsuojelulla varmistetaan sekä määrältään että erityisesti laadultaan hyvä sato. Kasvintuotannon kannattavuus on jo nyt kriisissä. Erityisesti korkeiden tuotantokustannusten kasvien, kuten avomaavihannesten ja muiden erikoiskasvien viljelyssä, viljelyn riskit ja satotappiot kasvavat liian suuriksi, ellei toimivia kasvinsuojeluratkaisuja ole käytössä. Suomessa keskittynyt kauppa määrää hinnat kilpailuttamalla esim. kasvisten hinnat etukäteen, yli vuosi ennen sadonkorjuuta, Tarjonnan vähentyessä esim. heikon sadon vuoksi hinnat eivät jousta ylöspäin, kuten joskus aiemmin. Kaikki tämä johtaa siihen, että tuotanto Suomessa vähenee, koska kaikki tappiot tulevat tuottajan maksettaviksi. Moni viljelijä kokee jo nyt, että tuotantoon liittyvät riskit ovat liian suuret. Moni lopettaa tuotannon, kun ei enää jaksa taistella kapean ja tehottoman kasvinsuojeluainevalikoiman kanssa erityisesti tuholaisia vastaan, kun sato ei kuitenkaan lopulta täytä ostaja laatuvaatimuksia.

Tehokkaasti yhteyttävä ja terve kasvusto käyttää lisäksi maassa olevat ravinteet tehokkaasti hyväkseen, mikä on ympäristön kannalta tärkeää. Tämä kaikki on mahdollista vain, jos viljelijällä on käytössään riittävä kasvinsuojeluaineiden valikoima. Kemiallisella kasvinsuojelulla on oma tärkeä roolinsa myös integroidun kasvinsuojelun periaatteita noudatettaessa. Kestävässä kasvinsuojelussa on tärkeää myös riittävän laaja kasvinsuojeluainevalikoima, jotta resistenssin hallinta on mahdollista. Näin voidaan säilyttää tehoaineiden teho kasvintuhoojia vastaan, välttämällä yksittäisten tehoaineiden liiallista käyttöä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

MTK pitääkin tärkeänä toimenpiteitä, joilla edistetään integroidun ja luonnonmukaisen kasvinsuojelun käytön mahdollisuuksia. Perinteisten keinojen, kuten viljelykierron lisääminen, vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien käyttö (mm. hyönteisverkot, mekaaninen rikkakasvintorjunta, biologiset kasvinsuojeluaineet) ym. käytön edistäminen toimii paremmin, kuin laissa säädetyt kasvinsuojeluaineiden vähentämistavoitteet. Tämä vaatii kuitenkin nykyistä enemmän panostusta tutkimukseen mm. vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien kehittämiseksi, niiden toimivuuden testaamiseksi ja käyttöönoton tukemiseksi. Uuden teknologian kehittäminen ja käyttöönotto on kuitenkin hidasta ja siihen nähden komission esittämät aikataulutavoitteet ovat epärealistisia. Muuttuvassa ilmastossa kasvintuhoojien hallinta voi vaikeutua, minkä vuoksi kaikki teknologia on hyödynnettävä. Kasvinjalostuksen rooli korostuu jatkossa entistä enemmän, jotta kasvinsuojeluaineiden käyttöä voidaan tarkentaa ja vähentää. Euroopassa tulee tehdä pikaisia päätöksiä siitä, miten uusia jalostustekniikoita voidaan turvallisesti hyödyntää uusien, tauteja ja tuholaisia kestävien kasvilajikkeiden saamiseksi viljelijöiden käyttöön.

MTK:n mielestä tavoitteisiin kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämisessä päästään keskittymällä kasvinsuojeluaineiden käyttäjien koulutukseen ja tietoisuuden lisäämiseen kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä. Tämän lisäksi levitysvälineiden testaus on tärkeä yksittäinen ja vaikuttavuudeltaan merkittävä käytännön toimenpide, jolla päästään kohti asetusehdotuksen tavoitteita.

Komission ehdotus tuo paljon lisää byrokratiaa viljelijälle, viranomaisille ja muille alan toimijoille. Esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden käytön rekisteröinti komission sähköiseen tietokantaan aiheuttaa paljon lisätyötä, jolla ei käytännössä ole mitään vaikutusta kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentämisessä. On syytä kysyä, tuoko tämänkaltainen raskas tilastointi suurta lisäarvoa, verrattuna kasvinsuojeluaineiden myyntimäärien tilastointiin. Tätä ennen nykyinen kasvinsuojeluaineiden tilastointi EU:ssa pitää saada kuntoon, poistamalla metsätaloudessa käytetyn urean myyntimäärät maatalouden kasvinsuojeluaineiden myyntitilastoista.

Kasvinsuojeluaineiden käytön osalta lähtötilanne eri EU:n jäsenmaissa vaihtelee suuresti, kuten valtioneuvoston kirjelmässäkin on todettu. Useassa jäsenvaltiossa kasvinsuojeluaineiden käytön vähennykset on tehty jo vuosikymmeniä siten. Komission tavoitteet kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisessä asettaa tässä suhteessa jäsenvaltiot eriarvoiseen asemaan, mitä ei voi hyväksyä.

Helsingissä 18.10.2022

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Mika Virtanen

Mika Virtanen
kasvinviljelyasiamies